

N:o 78.

Af herr **Thylander**, med hemställan att den aflöningsstat för postverket, som kan komma att bestämmas för 1910, må på angifvet sätt tillämpas redan under 1909 m. m.

Genom Riksdagens beslut 1908 att ej till behandling upptaga proposition n:o 168 nämnda år, angående postverkets utgiftsstater för år 1909 m. m., föranleddes ett uppskof med genomförandet af det i samband med den föreslagna omorganisationen af postverket äfven gjorda förslaget om förbättrade löneförmåner för postverkets tjänstemän.

Sedan det inom Statsutskottet beslutats att föreslå Riksdagen att fatta ofvannämnda beslut, aflät herr generalpostdirektören Julius Juhlin en till ordföranden å utskottets vederbörande afdelning ställd skrifvelse af följande lydelse:

»Då jag på grund af de muntliga förhandlingar, som förts mellan Eder och mig i anledning af Kungl. Maj:ts åläggande för generalpoststyrelsen att tillhandahålla statsutskottet vissa upplysningar, trott mig kunna förutsätta möjligheten däraf, att den i Kungl. Maj:ts proposition den 9 april 1908 angående godkännande af postverkets utgiftsstater för år 1909 m. m. föreslagna omorganisation och löneroglering för postverket icke kommer att af statsutskottet förordas till antagande med 1909 års års ingång, har jag ansett mig böra framhålla, att ett uppskof med lönerogleringens genomförande ej kan annat än medföra allvarliga olägenheter. Jag tillåter mig att i sådant afseende endast erinra, hurusom med 1903 års början, då nu gällande aflöningssatser för distrikts- och lokalförvalt-

ningarnas tjänstemän började tillämpas, för en betydande del af dessa tjänstemän, äfven i de lägsta graderna, inträdde en inkomstminskning till följd däraf, att Riksdagen icke medgaf det dyrtidstillägg, som förutsatts af 1899 års post- och telegrafkommitté. Denna inkomstminskning har blifvit så mycket mera kännbar, som lefnadskostnaderna sedan dess i ovanligt hög grad stegrats. Från och med innevarande år hafva härtill kommit dels helt och hållet nya afgifter till staten för den egna pensioneringen, dels ock betydligt höjda afgifter till civilstatens änke- och pupillkassa, och har därigenom tjänstemännens behållna årsinkomst minskats och deras ekonomiska ställning, som redan förut var dålig, alltså ytterligare försämrats.

Därest sålunda den nu förliggande löneregleringsfrågan icke kommer att vid innevarande års riksdag afgöras, anser jag det på ofvan anförda skäl vara min plikt att redan nu tillkännagifva, det jag under sådana förhållanden har för afsikt att söka utverka, att för 1909 års Riksdag framläggas ett förslag i syfte att från sistnämnda års början postverkets tjänstemän må, i all den utsträckning sådant kan ske, komma i åtnjutande af erforderlig löneförbättring. Stockholm den 20 maj 1908.

Julius Juhlin.»

I anledning af denna skrifvelse fann sig statsutskottet böra afgifva följande yttrande, som äfven sedermera blef Riksdagens.

»I anledning af denna generalpostdirektörens skrifvelse vill utskottet, utan att närmare yttra sig angående en eventuell löneförbättring från 1909 års ingång för postverkets ifrågavarande personal, endast uttala den öfvertygelsen, att, därest en framställning i det af generalpostdirektören angifna hänseende inkommer till nästinstundande Riksdag, denna framställning kommer att med välvilja prövas.»

Då detta yttrande väl måste anses innebära åtminstone ett halft löfte från Riksdagens sida att så långt möjligt bereda de posttjänstemän, som skulle blifva lidande på uppskofvet med den nya löneregleringens genomförande, en skälig ersättning härför, hade man äfven kunnat vänta något förslag i sådant syfte från Kungl. Maj:t.

Med stöd af statsutskottets och Riksdagens ofvan omförmälda yttrande har också generalpoststyrelsen i sammanhang med sitt i skrifvelse den 26 novemver 1908 till Kungl. Maj:t afgifna förslag till utgiftsstater för postverket för år 1910 i föreliggande fråga bland annat anført följande:

»Generalpoststyrelsen vill icke tynga sin framställning genom att erinra om alla de tillfällen under de sedan år 1902 gångna åren, då styrelsen för E. K. M:t framhållit, att postverkets tjänstemän äro i stort behof af

förbättrade aflöningsförmåner, utan vågar styrelsen i detta hänseende åberopa kommissionens betänkande sidorna 93—103, där dylik redogörelse förekommer. Förmånligare aflöningsvillkor hafva nyligen beviljats personalen vid statens två andra kommunikationsverk, personalen vid statens järnvägar från och med år 1907 och personalen vid telegrafverket från och med år 1908. Att döma af Riksdagens ofvan anförda uttalande torde denna icke ställa sig afvisande mot ett förslag om aflöningsförbättring redan under år 1909 för de tjänstemän vid postverket, hvilkas ekonomiska ställning det föreliggande förslaget närmast är afsedt att förbättra. Generalpoststyrelsen får därför härmed i underdånighet för E. Kungl. Maj:t framlägga förslag i detta syfte.»

Efter att därefter hafva påvisat, att lönetillägg med ett visst procenttal af nu utgående aflöningar icke vore lämpligt, då nämligen förbättringen i sådant fall skulle komma att verka mycket ojämt och äfven orättvist, en mening, som äfven omfattats af statsutskottet vid 1908 års Riksdag, jämlikt dess utlåtande n:r 186, fortsätter generalpoststyrelsen sålunda:

»Det enda rättvisa och lämpliga sättet är, enligt generalpoststyrelsens mening, att härvidlag förfara på enahanda sätt, som iaktogs år 1907 beträffande den nya aflöningsstaten för personalen vid statens järnvägar, och alltså att låta löneregleringsförslaget, i den något modifierade form, hvari det framträder i styrelsens nu förevarande förslag angående postverkets utgiftsstaten för år 1910, för den händelse detsamma godkännes, användas, så långt kan tillämpas, jämväl för beredande af aflöningsförbättring åt tjänstemän vid distrikts- och lokalförvaltningarna under år 1909.»

Generalpoststyrelsen hemställer därför,

att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, »att den nya aflöningsstaten må äga tillämpning redan under år 1909 på det sätt, att tjänsteman vid distrikts- och lokalförvaltningarna, hvilken, med inräknande af extra inkomster och sportler, å sin innehafvande tjänst vid postverket skulle erhålla lägre inkomst än den aflöning, som han enligt aflöningsreglementet och öfvergångsbestämmelserna för 1910 års stat skulle hafva åtnjutit under år 1909, därest nämnda reglemente och öfvergångsbestämmelser då varit gällande, må i enlighet med närmare bestämmelser, som komma att af Kungl.

Maj:t utfärdas, såsom personligt aflöningsstillägg under år 1909 äga att af postmedlen uppbära skillnaden mellan berörda inkomst- och aflöningsbelopp».

Bestämmelserna rörande ifrågavarande aflönings förbättring för år 1909 synas böra innehålla,

att postdirektör och postinspektör enligt nuvarande stat betraktas såsom postdirektör enligt 1910 års stat;

att, vid beräkning af postmästares aflönning, den för postkontoren för år 1910 bestämda klassindelningen anses vara tillämpad från 1909 års början;

att kontrollör enligt 1909 års stat anses innehafva kontrollörstjänst enligt 1910 års stat;

att postexpeditör, som af generalpoststyrelsen förordnats att tills vidare tjänstgöra såsom föreståndare för afdelning eller filial af postkontor eller såsom förste postexpeditör, allt enligt 1909 års stat, skall anses anställd såsom förste postexpeditör enligt 1910 års stat; samt

att annan manlig resp. kvinnlig postexpeditör under år 1909 skall anses placerad å postexpeditörstjänst med manlig resp. kvinnlig aflönning enligt 1910 års stat, hvarvid den, som på förordnande bestrider postexpeditörstjänst på extra stat, må betraktas såsom ordinarie postexpeditör.

Den sålunda föreslagna aflöningsförbättringen för år 1909 kräver, så vidt nu kunnat beräknas, ett anslagsbelopp för år 1909 af 720,000 kronor.»

I anledning af denna framställning har vederbörande departementschef endast anfört följande:

»Huru önskligt det än skulle vara att söka redan under år 1909 bereda postverkets tjänstemän vid distrikts- och lokalförvaltningarna en behöflig aflöningsförbättring, anser jag mig icke kunna tillstyrka Eders Kungl. Maj:t att för Riksdagen framlägga förslag härom. En sådan aflöningsförbättring skulle, såsom nämndt, enligt generalpoststyrelsens förslag kräva ett anslagsbelopp för år 1909 af 720,000 kronor att täckas af postverkets öfverskottsmedel för år 1910. Om det förslag i afseende å nuvarande tjänstemäns begynnelseaflönning såsom postexpeditörer, jag har för afsikt att i sammanhang med öfvergångsbestämmelserna framlägga, vinner godkännande, skulle dock det erforderliga anslagsbeloppet minskas till omkring 580,000 kronor. Emellertid har generalpoststyrelsen beräknat inkomsterna till 21,990,000 kronor, under det statskontoret ansett dem böra beräknas till allenast 21,500,000 kronor. Denna statskontorets beräkning har förut

denna dag af Eders Kungl. Maj:t, på tillstyrkan af chefen för finansdepartementet, gillats. Då nu enligt det förslag jag framlägger för Eders Kungl. Maj:t postverkets utgiftsstater skulle komma att sluta å ett belopp af 21,065,000 kronor och öfverskottet sålunda icke förslår för ifrågasvarande ändamål, nödgas jag afstå från att understödja generalpoststyrelsens framställning.»

Då det icke kan anses med Riksdagens värdighet förenligt att utan vidare svika ett, man kan i detta fall nästan säga, bestämdt gifvet löfte, och då jag anser det af generalpoststyrelsen angifna sättet att infria detta löfte såsom det mest lämpliga och äfven det mest rättvisa, emedan personalen därigenom icke blefve allt för mycket lidande på det uppskof, hvartill densamma icke på minsta sätt hade någon skuld, anser jag mig böra upptaga generalpoststyrelsens ofvan angifna förslag såsom mitt eget, och vågar jag därför härmed hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att den aflöningsstat för postverket som af Riksdagen kan komma att bestämmas för år 1910, må äga tillämpning redan under år 1909 på det sätt, att tjänsteman vid distrikts- och lokalförvaltningarna, hvilken, med inräknande af extra inkomster och sportler, å sin innehafvande tjänst vid postverket skulle erhålla lägre inkomst än den aflöning, som han enligt aflöningsreglementet och öfvergångsbestämmelserna för år 1910 års stat skulle hafva åtnjutit under år 1909, därest nämnda reglemente och öfvergångsbestämmelser då varit gällande, må i enlighet med närmare bestämmelser, som af Kungl. Maj:t utfärdas, såsom personligt aflöningsstillägg under 1909 äga att af postmedlen uppbära skillnaden mellan berörda inkomst- och aflöningsbelopp, samt

att för bestridandet af den ökade utgift för postverket, som härigenom uppkommer under år 1909, må till generalpoststyrelsens förfogande ställas nödiga medel att efter rekvisition tillhandahållas af statskontoret, med skyldighet för generalpoststyrelsen att till statskontoret återbetala beloppet med användning af *dels* möjligen till postverket inflytande öfverskottsmedel för inne-

varande år, utöfver hvad som för detta år beräknats för statsregleringen, *dels* beräknade öfverskottsmedel för år 1910, *dels ock*, om detta ej skulle förslå, äfven behöfliga belopp af under följande år uppkommande öfverskott.

Stockholm den 22 januari 1909.

A. Thylander.

I motionens syfte instämma:

Oskar Berg.
Alfr. Lundgren.
Jakob Pettersson.

Knut Kjellberg.
Janne Tynell.
Curt Wallis.

Th. Furst.
Värner Rydén.
Fr. Berglund.

Tabell A.

Jämförande sannolikhetsberäkning rörande den behållna årsinkomsten för en manlig tjänsteman vid postverket af lägst postexpeditörsgrad, vid statens järnvägar af lägst stationsskrifvaregrad eller vid telegrafverket af lägst assistentgrad under lefnadsperioden 24—44 år, sedan de obligatoriska pensionsafgifterna frändragits.

Inträdesåldern såsom extra ordinarie beräknas till 21 år, och antages, att befordran till ordinarie befattning vid postverket sker vid 27 år, vid statens järnvägar och telegrafverket vid 24 års ålder.

Beräkningarna afse tjänstemän, som äro eller varit anställda vid öfvergång till de nya staterna.

